

Viola mandshurica

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Viola* is Latijn voor 'violet', wat verwijst naar de paarse kleur die kenmerkend is voor veel soorten binnen dit geslacht. De soortaanduiding *mandshurica* is afgeleid van Mantsjoerije, de historische regio in Oost-Azië die een belangrijk deel uitmaakt van het oorspronkelijke verspreidingsgebied van de plant. In het Japans staat de plant bekend als *Sumire* en in het Koreaans als *Jebikkot* ('spreeuwenbloem'). De Nederlandse algemene naam is Mantsjoerisch Viooltje.

Taxonomie

Viola mandshurica is een vaste, kruidachtige plant uit de Viooltjesfamilie. Het is een stengelloze (*acaulescente*) soort waarbij de bladeren en bloemstelen direct uit de ondergrondse wortelstokken (*rhizomen*) omhoogkomen. De classificatie is als volgt:

- Rijk: Plantae
- Orde: Malpighiales
- Familie: Violaceae (Viooltjesfamilie)
- Geslacht: *Viola*
- Soort: *V. mandshurica*

Foto: Frans Usselstijn

Synoniemen

De botanische soort *Viola mandshurica* is als zodanig algemeen geaccepteerd, maar er zijn historische of lokale namen in gebruik. Er zijn verschillende vormen en variëteiten die soms ten onrechte als volledige synoniemen worden beschouwd. Een bekende, maar nu als ondersoort of variëteit geclassificeerde naam is bijvoorbeeld *Viola mandshurica* f. *albo-variegata*, wat de basis is voor populaire cultivars.

Variëteiten en cultivars

Viola mandshurica is een veelgebruikte sierplant, met name vanwege de compacte groei en aantrekkelijke bladvorm. Er zijn diverse variëteiten en cultivars ontwikkeld voor tuingebruik, vaak gericht op bonte bladeren of afwijkende bloemvormen.

- *Viola mandshurica hasegawae* (foto) is een specifieke vorm (forma) of cultivar van de soort *Viola mandshurica* (Mantsjoerijviooltje). In Japan staat deze plant bekend onder de naam Shirogane Sumire.
- *Viola mandshurica* var. *mandschurica* is een ondersoort van het Manchurische viooltje, een sterke, winterharde vaste plant die voorkomt in Oost-Azië en bekend staat om zijn levendige paarse bloemen. Deze plant vormt wortelstokken en heeft hartvormige of speervormige bladeren.
- *V. mandshurica* 'Fuji Dawn': Dit is de meest populaire cultivar. Deze variëteit (form *albo-variegata*) staat bekend om zijn breed lancetvormige, bonte bladeren die crèmekleurige en donker grijsgroene vlekken vertonen, soms met een roze blos in het voorjaar. De bonte tekening vervaagt naarmate het seizoen vordert.
- *V. mandshurica* var. *crassa*: Een variëteit die vaker wordt aangetroffen in kustgebieden en zandige bodems. De naam *crassa* (dik) verwijst naar de dikke, glanzende en leerachtige bladeren.
- *V. mandshurica* f. *plena*: Een vorm met dubbele bloemen, wat betekent dat de bloemen tien bloemblaadjes hebben in plaats van de gebruikelijke vijf.
- *V. mandshurica* var. *triangularis*: Een variëteit met meer puntige (driehoekige) bladeren, goed aangepast aan zandstranden en volle zon.
- *V. mandshurica* 'Kirigamine': Vaak een hybride met *V. patrinii* (*V.* 'Kirigamine'), maar soms geclassificeerd onder *V. mandshurica* vanwege het uiterlijk.

Familie

De plant behoort tot de Violaceae, de Viooltjesfamilie. Deze familie is wereldwijd verspreid over de hele wereld en staat bekend om haar kenmerkende, tweezijdig symmetrische bloemen met vijf kroonblaadjes en een spoor dat nectar bevat.

Hoogte

Viola mandshurica is een kleine, bodembedekkende soort die typisch een hoogte bereikt van 5 tot 18 centimeter, afhankelijk van de groeiomstandigheden. De plant vormt compacte, dichte pollen.

Bloemkleur

De bloemen van de wilde soort zijn meestal een rijke, diepe paars- of violetkleur. De onderste kroonblaadjes zijn vaak het kleinst. Cultivars kunnen variëren tot lichtere tinten, wit, of bonte kleuringen, maar het diep paars is het meest karakteristiek. De bloemen kunnen ook cleistogame bloemen produceren, die gesloten blijven en zichzelf bestuiven.

Bladkleur

De bladeren van de wilde vorm zijn helder, hartvormig en donkergroen. Ze zijn gekarteld en hebben relatief lange bladstelen. Bij de populaire cultivars, zoals 'Fuji Dawn', is het blad bont met crèmekleurige, violette en groen-grijze markeringen, vooral vroeg in het seizoen.

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt in het vroege tot late voorjaar, typisch van maart tot mei. Sommige cultivars en individuen kunnen opnieuw bloeien in de herfst.

Standplaats

Dit Viooltje gedijt het beste in vochtige, humusrijke en goed doorlatende grond. Het verdraagt lichte schaduw tot halfschaduw, hoewel sommige variëteiten, zoals *V. mandshurica* var. *crassa*, op zandstranden in de volle zon kunnen overleven. De plant geeft de voorkeur aan licht zure tot neutrale bodems.

Herkomst

Viola mandshurica is inheems in Oost-Azië en is wijdverbreid in China (het noordoosten), Korea, Japan en het Russische Verre Oosten (Mantsjoerije). De plant komt daar zowel voor in bergachtige gebieden, velden, bosranden als langs wegen.

Soort gewas

Het is een langlevende, kruidachtige vaste plant (*perennial*). Het wordt vaak gebruikt als bodembedekker in bostuinen, rotstuinen of als randbeplanting.

Vermeerderingswijze

De plant kan op verschillende manieren worden vermeerderd. Door zaad, waarbij de zaden vaak een koude stratificatie (koeling) nodig hebben om te kiemen. Ook kan de plant worden vermeerderd door het delen van de ondergrondse wortelstokken (*rhizomen*) in het voorjaar of de herfst. *V. mandshurica* zaait zichzelf ook gemakkelijk uit.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Klimaatzone

Viola mandshurica is een winterharde plant en wordt over het algemeen ingedeeld in USDA hardheidszone 5 tot en met 9, wat aangeeft dat het goed bestand is tegen koude temperaturen, maar het beste gedijt in koelere, gematigde klimaten. De plant is gevoelig voor uitdroging tijdens hete zomers.

Insecten

De openstaande bloemen (*chasmogame bloemen*) worden bestoven door bijen, zoals hommels, en andere insecten die nectar verzamelen. De plant produceert ook zaden uit gesloten bloemen (*cleistogame bloemen*). De zaden van *Viola*-soorten hebben vaak een mierenbroodje (*elaiosoom*) en worden verspreid door mieren (*myrmecochorie*).

Bronvermelding

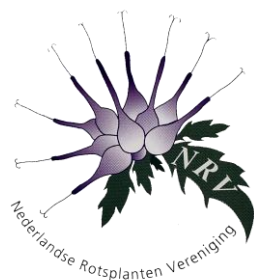
https://en.wikipedia.org/wiki/Viola_mandshurica

<https://cotswoldgardenflowers.co.uk/products/viola-mandshurica-fuji-dawn>

<https://www.shootgardening.com/plants/viola-mandshurica-fuji-dawn>

<https://lexiplant.com/nl/plant/viola-mandshurica-manchurian-violet>

<https://www.flower-db.com/en/flowers/viola-mandshurica>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Viola</i> (violet); <i>mandshurica</i> (afkomstig uit Mantsjoerije)
Taxonomie	<i>Rijk: Plantae, Familie: Violaceae, Geslacht: Viola, Soort: V. mandshurica</i>
Synoniemen	Sumire (Japans), Jebikkot (Koreaans), Mantsjoerisch Viooltje
Variëteiten en cultivars	'Fuji Dawn', <i>V. mandshurica</i> var. <i>crassa</i> , <i>V. mandshurica</i> f. <i>plena</i> , <i>V. mandshurica</i> var. <i>triangularis</i>
Familie	Violaceae (Viooltjesfamilie)
Hoogte	5 tot 18 centimeter
Bloemkleur	Diep paars of violet, soms wit of gevlekt bij cultivars
Bladkleur	Donkergroen, hartvormig; cultivars vaak bont (crème/groen)
Bloeiperiode	Vroeg- tot laatvoorjaar (Maart- Mei), soms herbloei in de herfst
Standplaats	Halfschaduw, vochtige, humusrijke en goed doorlatende grond
Herkomst	Oost-Azië (China, Korea, Japan, Russisch Verre Oosten)
Soort gewas	Meerjarige, kruidachtige vaste plant (<i>perennial</i>), bodembedekker
Vermeerderingswijze	Zaaien (stratificatie nodig), deling van wortelstokken
Klimaatzone	Winterhard (USDA Zone 5-9)
Insecten	Bestuiving door insecten (hommels); zaadverspreiding door mieren (<i>myrmecochorie</i>)